

NÁPIS VE ZNAKOVÉ ŘEČI U ŠKOLY: „ŽIVOT JE KRÁSNÝ, BUĎTE ŠŤASTNÍ A MĚJTE SE RÁDI!“

Střední škola, základní škola a mateřská škola pro sluchově postižené v Praze, jejímž zřizovatelem je MŠMT, oslaví zanedlouho již 240 let od svého založení. „Škola vzdělává a vychovává žáky s těžkým sluchovým postižením, s těžkými logopedickými vadami a žáky s kombinovanými vadami, a to od zjištění vady do ukončení základního vzdělání, do vyučení nebo do složení maturitní zkoušky a uvedení do praktického života,” říká ředitel školy Mgr. et Mgr. Václav Chmelíř (70).

Pane řediteli: Které školy jste absolvoval?

Vystudoval jsem učitelství pro základní školu se zaměřením na logopedii a surdopedii, dále pak učitelství pro střední školu zaměřené na matematiku a odborné předměty. Na Pedagogické fakultě UK jsem potom studoval znakový jazyk.

Na zdi před vstupem do areálu vaší školy je nápis ve znakové řeči. Co je tam napsáno?

Socha znakujících rukou na zdi do Holečkovy ulice je absolventským dílem MgA. Zuzany Čížkové. Znaky znamenají: „Život je krásný, buďte šťastní a mějte se rádi!“

Odkdy se datuje vznik školy?

Škola byla založena 7. prosince 1786 zednářskou lóží „U sedmi hvězd“ na počest návštěvy císaře Josefa II. v Praze jako jedna z prvních toho druhu na světě. Původně chtěla zednářská lóže založit ústav pro sirotky, ale císař doporučil, aby místo sirotčince, který již v té době v Praze byl, založila lóže školu pro hluchoněmé.

Škola vzdělává a vychovává děti a žáky s těžkým sluchovým postižením, ale i s těžkými logopedickými vadami a s kombinovanými vadami. Co je pro tyto děti nejdůležitější?

Musím začít od začátku. Pro co

třeba v mozku vytvořit motorická centra a odpovídající spoje.

Nejdůležitější součástí školy – a součást, která dokáže nejvíce dětem s narušenou komunikační schopností pomoci – je vaše speciálněpedagogické centrum (SPC). Kolika dětem pomáhá?

V současné době asi 700 dětem a jejich rodičům. Jen malé procento z tohoto počtu ale potřebuje navštěvovat speciální školu. Děti, u kterých se podaří narušenou komunikační schopnost kompenzovat, přechází do spádových škol. Do naší školy nastupují děti, u kterých se narušenou komunikační schopnost upravit nepodařilo. V mateřské škole máme 3 třídy, každou jinak zaměřenou. Ve třídě, kde se vyučuje bilingválně (dvoj-jazyčně – používáme český znakový jazyk a český jazyk), je zapsáno 7 dětí.

nejúspěšnější rozvoj sluchově postiženého dítěte nebo dítěte s logopedickou vadou je zásadní včasný začátek odborné péče. Je to z důvodu bouřlivého rozvoje mozku dítěte v raných fázích jeho vývoje. Aby se mozek správně vyvíjel, potřebuje podněty. Pokud ale dítě neslyší, sluchové podněty chybí a mozek nevytváří potřebná centra a spojení. Podobně je to s logopedickými vadami, kdy je

Výlet do Radotína

Každý pobyt dětí venku je pro ně zábavou

Děti na návštěvě v knihovně

Střední škola, základní škola a mateřská škola pro sluchově postižené v Praze

V MŠ užíváme pro canisterapii královského pudla jménem Baly, který je na tuto činnost vycvičen: má rád děti a děti mají rády jeho...

Některé sluchově postižené děti je ale možné učit orálně: děti používají sluchadla, kochleární implantáty, učí se odezírat a artikulovat – mluvit. Pro ty máme třídu s orálním programem, kde je zapsáno také 7 dětí. Jednu třídu mateřské školy máme pro děti s těžkou logopedickou vadou. Tam chodí v současné době 6 dětí. Celkem tedy chodí do naší mateřské školy 20 dětí. Po mateřské škole odcházejí děti do základních škol. Některé odchází do naší základní školy, kam se ale hlásí i další děti, jiné jdou do spádové základní školy. Do naší základní školy chodí v současné době 99 dětí a její kapacita je zcela zaplněna. Po absolvování základní školy žáci odchází na střední školy. Opět část žáků odchází na naše střední školy a část žáků odchází jinam. Na všech třech typech našich středních škol je nyní zapsáno

přibližně 150 žáků. Pokud tedy budu počítat všechny děti a žáky, kterým naše škola pomáhá, dostávám se k číslu kolem 1000 dětí a žáků.

Jaké poskytuje SPC služby?

Pro práci speciálněpedagogického centra je zásadní spolupráce rodičů dítěte, lékařů a dalších odborníků. Je třeba kvalitní diagnostika stavu a potřeb dítěte, kompenzace vady – pokud je možná. Jak už název SPC napovídá, jedná se o pedagogické centrum, kde se pomocí pedagogických metod upravuje stav dítěte tak, aby bylo schopné se vzdělávat, pokud možno ve spádové škole. SPC poskytují pomoc i učitelům, do jejichž tříd jsou děti s narušenou komunikační schopností integrovány. Pracovníci SPC připravují komplexní podklady pro zařazení dítěte nebo žáka do pro-

cesu vzdělávání, podklady pro úpravu přijímacích a závěrečných zkoušek a maturit.

Kolik podobných škol je v republice?

V České republice je v současné době 12 škol pro sluchově postižené.

Na vaší střední škole probíhá výuka orální metodou s podporou znakové češtiny, čtení a psaní...

Ano, úkolem střední školy je připravit žáka na jeho uplatnění v životě, v zaměstnání. Ze zkušenosti víme, že absolvent školy, který je schopen se domluvit se svým slyšícím okolím, pak snáze najde pracovní uplatnění než absolvent, který ke komunikaci používá výhradně český znakový jazyk. Znaková čeština pomáhá porozumění mluvené řeči.

Jaké studijní obory nabízejí vaše školy?

Střední odborná škola nabízí obor hotelnictví a turismus. Střední odborné učiliště nabízí učební obory čalouník, malíř a lakýrník, kuchař, pekař, cukrář a strojní mechanik. Odborné učiliště nabízí učební obory cukrářské práce, kuchařské práce, čalounické a truhlářské práce, malířské a natěračské práce a oděvní služby.

Jaké mají vaši žáci možnosti mimoškolních aktivit?

V průběhu roku se mohou žáci školy účastnit mnoha akcí, které škola pořádá anebo organizují jiné školy pro sluchově postižené. Mezi nejvýznamnější události, kam děti naší školy jezdí, jsou celostátní sportovní hry pro sluchově postižené žáky, běžecké závody v Liberci, plavecké závody v Plzni, splouvání Vltavy v Českých Budějovicích, soutěže v kreslení v Olomouci nebo dopravní

Mgr. et Mgr. Václav Chmelíř, ředitel SŠ, ZŠ a MŠ pro sluchově postižené

soutěže ve Valašském Meziříčí. Škola spolupracuje i se školami v zahraničí, na jaře plánujeme návštěvu střední školy v polském Krakově, na podzim návštěvu školy v německém Stuttgartu a také školy na Slovensku v Bratislavě. Škola pravidelně vyjíždí na ozdravné pobyty k moři, na podzim jezdí základní škola na školu v přírodě a v zimě organizujeme lyžařské výcvikové kurzy.

Vaše mateřská škola nabízí rodičům kurz základů znakového jazyka.

To je velkorysé gesto školy, že zdarma! Rodiče dětí a žáků, kteří komunikují českým znakovým jazykem, mohou bezplatně využívat naše kurzy znakového jazyka.

Ovládáte vy osobně znakovou řeč?

Ano, studoval jsem ji na Pedagogické fakultě UK. Nejsem ale „rodilý mluvčí“, takže pokud jde o úřední záležitosti nebo o komunikaci, která vyžaduje přesné pochopení významu slova – znaku –, používám tlumočnicka.

Velmi mě potěšilo, že zde máte i canisterapii. A navíc s takovým obrovským fešákem! Prosím, představte nám ho!

Pro canisterapii užíváme v mateřské škole královského pudla jménem Baly, jsou mu 3 roky a je na tuto činnost vycvičen. Má rád děti a děti mají rády jeho. Shodou okolností mám stejného psa i doma a vím, že tato rasa je k dětem velice přátelská a je hravá.

EVA ROKYTOVÁ

FOTO: ARCHIV SŠ, ZŠ A MŠ PRO SLUCHOVĚ POSTIŽENÉ

INSPIRACE

DOSTANE SE UČITEL DO GUINNESSOVY KNIHY REKORDŮ?

Učitel je člověk, co tě má naučit věci, které většinou nechceš vědět, ale později třeba zjistíš, že se ti hodí. Je to ten, kdo stojí každé ráno před tabulí a snaží se ti předat své zkušenosti. On si sám vytrpěl sedět na tvé pozici, proto ti to teď vše oplácí.

To, co jste si teď přečetl nebo přečetla, je jedna z mnoha žákovských definic slova učitel. Líbí se vám?

Vlastnoručně napsané definice učitelů a učitelek se rozhodla sbírat jedna z finalistek loňského Zlatého Ámose. A nejen sbírat. Ve spolupráci se svou školou a s Památníkem písemnictví na Moravě zorganizovala pokus o zápis do Guinnessovy knihy rekordů. Zapojit se může každý – žáci, studenti, rodiče, prarodiče atd. Stačí vlastní rukou napsat definici slova učitel. Může být vážná, vtipná, poetická, technická... hlavně však originální.

PRO INSPIRACI PŘIDÁVÁM JEŠTĚ NĚKOLIK ŽÁKOVSKÝCH DEFINIC:

- Učitel je každý, kdo chce s dobrým záměrem předat své zkušenosti a dovednosti lidem kolem sebe.
- Učitel je pro mě někdo, kdo mě dokáže naučit spoustu věcí, ale zároveň mě dokáže totálně vystresovat a zničit.
- Učitel je osoba, od které si odnáším podstatné informace a zkušenosti do života.
- Učitel je ten, který si vezme nevzdělaného člověka a změní ho na vzdělaného.

- Je to někdo, na koho se můžeme s klidným srdcem obrátit.
- Učitel je průvodce mezi dvěma světy – tím, který známe, a tím, který nás čeká.

Každý kus je unikát.

Tak co, zkusíte třeba s vašimi žáky taky nějakou definici vytvořit a podílet se na rekordu? Definici je nutné do 20. března poslat na adresu SŠTE Brno, Olomoucká 1140/61, vrátnice, 627 00 Brno. Obálku označte slovem DEFINICE.

Kolik definic se podařilo sebrat a jestli se rekord podařil, se dozvíte v pátek 27. března na finále ankety Zlatý Ámos.

SLÁVEK HRZAL

Další informace o akci naleznete na straně číslo 2 tohoto vydání časopisu.